

PAR SAPŅIEM,

LAURA GROZA-ĶIBERE IR VIENA NO INTERESANTĀKAJĀM PERSONĪBĀM LATVIEŠU TEĀTRĪ. REŽISORE APGALVO, KA VĒL JOPROJĀM BRIESTOT KĀ PERSONĪBA, BET PA TO LAIKU IESTUDĒ DZIĻAS, PROVOCĒJOŠAS IZRĀDES PAR ATŠĶIRĪGO, VAR TEIKT – PAR SEKSUALITĀTES CITĀDO DABU. NOVEMBRA BEIGĀS DAILES TEĀTRĪ JAUNA IZRĀDE – SAPŅOTĀJI.

Esi sapņotāja?

Izteikta sapņotāja biju līdz gadiem divdesmit pieciem. Diezgan ilgi saglabāju tādu naivu, foršu romantismu. To pazaudēju, mēģinot sevi pārbaudīt sadzīviskā plāksnē. Šobrīd sapņošanu saprotu tā – tu definē mērķi, tas šķiet tāls, pat nesasniedzams, bet tu uz to ej, jo dzīve pierādījusi, ka, par laimi, iespējams realizēt vispārdošākās idejas. Laikam tāpēc, ka tā nav tikai sapņošana, bet arī darišana.

Par ko ir tava jaunā izrāde?

Tai ar romantizētu sapņošanu ir maz sakara. Mani interesē netipiskas, citādas mīlestības formas attiecības, kas pastāv starp brāli un māsu. Divi jauni cilvēki tā vietā, lai realizētos attiecībās ar citiem cilvēkiem, par tuvāko izvēlējušies viens otru, kas jau robežojas ar...

... incestu?

Jā! Interesanti, ka strādāju ar romānu, nevis filmu, kas ir romāna interpretācija. Grāmatā incests ir realitāte, ko izrādē fiziskā veidā negribēju pieļaut. Runa ir par to, ko nozīmē atšķirties ar kaut ko tik būtisku kā seksuāla iekāre pret savu radnieku, kas to provocē un kā ar tādu disfunkciju dzīvot un iedarboties pasaulē. Vai tam ir sava vieta vai nav. Ir daudz kategorisku nolikumu un baļu, kas neļauj mēģināt izprast citādo. It kā dzīvojam atvērtā, šķietami izglītotā sabiedrībā, esam atvadījušies no daudziem tabu, bet tajā pašā laikā jūtu, cik puritāniska un izslēdzoša tā ir. Noliegums nav risinājums. Rietumos seksuālā revolūcija notika pagājušajā gadsimtā, vajadzētu jau justies brīviem par to visu runāt, tomēr cilvēki daudz ko slēpj, un tā rodas vēl lielākas patoloģijas. Manuprāt, tā ir problēma – viss šķiet pieejams, varam skatīties attiecīgas filmas, internetā un žurnālos

seksualitāte ir pašsaprotama, taču mēs par to patiesībā neko daudz nezīnām. Nezinām, ko ar to darīt. Ļoti daudzās ģimenēs ir problēmas. Dzīvoju Rīgas centrā un varu tikai minēt, kas notiek pretējā daudzdzīvokļu mājā. Tur ir logs ar caurspīdīgiem aizkariem, distance pietiekami liela, tomēr redzu, ka no septiņām nedēļas dienām četrus vakarus tur skatās pornogrāfiju. No vienas puses, tas ir traģikomiski – ka es, pie vakariņu galda sēžot, varu to baudīt platekrānā, detaļās, man ir laba redze. No

BRĪVĀ MĪLESTĪBA
TIEŠĀM IR SEKSĪGA,
BET VIENA FESTIVĀLĀ,
ROMANTISKAS
NAKTS VAI
KOMANDĒJUMA
LAIKĀ. TAS NAV
NEKAS ILGSTOŠS.

otras puses, rodas jautājums – kas par cilvēkiem tur dzīvo? Vai nu viņiem ir ierobežotas iespējas ar to nodarboties, vai arī viņi bez tāda video to nespēj... Tam nebūtu jāklūst par regulāru ģimenes ieradumu. Man šķiet, ar to jānodarbojas, nevis uz to jāskatās. Guļamistaba joprojām ir slēgta. Un tādai tai jābūt, bet ar nosacījumu, ka tur notiek tas, kam veselīgi jānotiek, nevis ar palīgmateriāliem vai nedabiskās kombinācijās – kā, piemēram, starp radniekiem.

No Bertoluči filmas ar tādu pašu nosaukumu saglabājusies sajūta, ka stāsts ir

par jaunību, periodu cilvēka dzīvē, kad viņš vēl negrib kļūt par skrūvīti lielajā darba mehānismā un izbauda brīvību, kas robežojas ar valību. Tam nav gluži melna svītra pāri. Vai arī tavā darbā būs šī romantizētā, gaišā puse?

Man tas sanāk mazāk. Laikam jāatgriežas pie manas pieredzes. Mans romantizētais sapņojums beidzās, kad pārliecinājos, ka daudz kas no tā, kas skaisti izskatās literatūrā un kino, dzīvē nedarbojas. Sasaucoties ar *Sapņotājiem* – elementārs attiecību trīsstūris, kur vēl divi dalībnieki ir radnieki. Filmā un grāmatā tas tiek pasniegts kā kaut kas samērā romantisks, pieļaujot attiecību potenciālu.

Attiecības spēj plūst, spēlēties, bet dzīvē reti tā ir?

Esmu pārliecinājusies, ka attiecību trīsstūris ir seksīgi tikai kino, dzīvē nezīnu nevienu tādu gadījumu. Varbūt no tā cilvēka pozīcijām, kurām ir abi pretējā dzimuma partneri, kādu laiku tas ir seksīgi, bet nezīnu nevienu trīsstūri, kur ilgstošā periodā tas būtu licies kaut kas baudpilns. Pieņemu, ka sabiedrībai būs tendence attīstīties, bet tas prasīs gadu simtus, lai mēs izaugtu par tik pašpietiekamām būtnēm, kuras var dzīvot citādā partnerībā.

Un dalities?

Nepieķerties.

Tāds jūtu komunisms.

Jā. Nevis tāpēc, ka mums nav emociju, bet gan tāpēc, ka spējam būt tik autonomi, lai ierobežotu laika periodu lietotu kādas attiecības, bagātinātos un tad brīvi dotos tālāk, lai veidotu citas kombinācijas.

Bez privātīpašnieciskām sajūtām?

Jā. Nesaku, ka tas nav iespējams, bet ▶

šobrīd mūsu sabiedrībā vēl nedarbojas. Patlaban vispotenciālākais šķiet monogāmijā balstīts attiecību modelis ar nosacījumu, ka abi partneri ar interesi un rūpību investējas attiecībās. Tāpēc man nevienš neiestāstis... Brīvā mīlestība tiešām ir seksīga, bet viena festivāla, romantiskas nakts vai komandējuma laikā. Tas nav nekas ilgstošs. Ja prasi par gaišo pusi – tā ir kaislība šajos cilvēkos. Man patīk kaislīgi cilvēki. Šķiet, tas ir vienīgais, kā šo dzīvi dzīvot, – ar kaislību pret to. Problēma – viņu kaislība ir tik izkāpināta, ka pārāug atkarībā. Tā romantiski trijātā padraiskoties jau ir daļi, bet nekad tā nepaliek. Tam ir tendence attīstīties vai beigties. Ja attīstās, sākas konkurējošas, destruktīvas attiecības.

Vai atceries, kā tu pieaugi – caur domāšanu, sāpēm, vilšanās...?

Jā... Es joprojām turpinu nobriest, ar katru gadu kļūstu par citu cilvēku. Ir fundamenti, kas nemainās, – mans kodols, mana būtība, kuru mēģinu apzināties un izprast, lai nekonfliktētu. Jo ar savu būtību es bieži vien strīdos (*smejas*), bišķiņ nerespektējot to, kas man tiešām vajadzīgs. Mani dzīvo karrojošās nometnes. Viena saistās ar jūtu un gara pasauli, otra ir opozīcijā esošais prāts. Brīžiem problēma ir tur, ka sevi ļoti identificēju ar prātu. Kad pieaugu, piefiksēju, ka cita manis daļa ar to ir lielā nemierā. Prāts ir tikai instruments. Intensīvās dzīves dēļ tiek dota iespēja uzzināt, kas īsti tu esi. *Force majeure* apstākļos uzzinām to, ko par sevi nemaz negribētu zināt, – kā mēs rīkotos, ja būtu karš vai lielas katastrofas. Pret tuviem cilvēkiem, sabiedrību, sevi. Konfrontācija ar sevi nav glāmojoša, tu par sevi uzzini daudz jauna un dažreiz ne to labāko. Galu galā, domāju, mērķis ir viens – izzināšana, iepazīšana, maksimāla sevis apzināšanās.

Vai reizēm nerodas sajūta, ka īstā dzīve ir teātrī, bet mājās laiku pavadi domāšanas procesā – arī par teātri...?

Nenoliegšu, tā ir. Dažreiz tas ir līdzīgi *Sapņotājiem* – labi saprotu, ko nozīmē dzīvot izolētā vidē, par ko šiem cilvēkiem kļūst dzīvoklis, valsts valstī ar autonomiem noteikumiem. Zinu, ko nozīmē nepamanīt, ka mainās gadalaiki, bet par to netiksmīnos. Nu... jā, es gribētu sabalansēt, un daudz kas arī sāk izdoties.

Kāda tu esi kā... mājas turētāja? Kādu veido mājas sajūtu?

Jāatzīstas, ka neesmu mājas turētāja. Vairāk tādā mūžīgā viesā statusā. Vīrs brīnīšķīgi tiek galā. Mēs nesarežģījam mājas dzīvi ar praktiskām problēmām, viss ir minimizēts, lai nekalpotu telpai, bet justos tur labi. Apzinot, ka māju sajūta kādam jāraida. Par to rūpējos, kā varu, saprotu un jūtu. Vienmēr jābūt svaigai, tīrai telpai. Man svarīgs ir komforts un lietas, kas mani bagātina, – grāmatas, kino, laba mūzika. Vajadzētu jau būt mājās vairāk, bet ļoti daudz manis

Ar Dailes teātra direktoru Andri Vītoli un māksliniecisko vadītāju Dž. Dž. Džilindzeru.

Ar vīru producentu Mārtiņu Kīberu.

VIENMĒR ESMU
ZINĀJUSI, KO GRIBU
UN KO NOTEIKTI
NEGRIBU. UN
NEVIENAM NAV
IEMĒSLA DOMĀT, KA
VIŅŠ TO ZINA LABĀK
PAR MANI.

ir teātrī. Kad proporciju nevaru izmainīt, tad saprotu, ka tas jākompensē ar ļoti labu procesu teātrī, gūstot no tā gandarījumu un ienesot šo sajūtu mājās. Tas arī veido mājas aur. Es nevaru ienest neko praktiski vai nodrošināt katru dienu vakariņas, bet varu (*cerams*) vīram dot interesantas sarunas, diskusijas par tēmām, kas man un viņam ir svarīgas. Tā ir ne tikai māksla, katrs darbs ietver arī kādu sociālu aktualitāti, par ko varam reflektēt. Tā es piedalos mājas dzīvē, acīmredzot vīrs ar to ir mierā un vairs neprasa: "Kad būs vakariņas?"

Divu radošu cilvēku savienība?

Jā, tad ir daudz vienkāršāk. Nav lieku

jautājumu, kāpēc nevaru izdarīt visu. Nu, nevaru! (*Smejas*.) Man daudz būtiskāks ir saturs, kas atbilst tieši mums, ne kāda standarta forma.

Vai iepazīties caur sarunām?

Domāju, visi iepazīstas caur sarunām. Var arī caur fizisku kontaktu, tas nav nosodāms. Sarunās ne vienmēr vērtīgākais ir informācija, bet tas, kā to pasniedz; tā var ļoti daudz uzzināt par sarunas biedru.

Mārtiņš izskatās nobriedusi personība – viņš ir mēģinājis tevi kaut kādā veidā audzināt?

Nē... Neskatoties uz gadu starpību, nekad neesmu izjutusi, ka mēs viens otru audzinātu. Bet, protams, viņš ir mani ietekmējis! Šaubos gan, vai tam bija kāda pedagoģiska funkcija. Man nekad nav patikušas akadēmiskas iestādes un cilvēki ar pamācošu pozīciju.

Arī tu izrādēs neesi didaktiska, tikai rādi...

Jā, drīzāk mēģinu provocēt sarunu, nevis realizēt diktātu. Man nepatīk, ja mani sāk audzināt, es neuztveru to nopietni.

Vecāki tev ļāva izvēlēties profesiju, lai gan viņiem bija citas domas?

Viņi saprata, ka var man teikt visu ko, bet es tāpat darišu, kā gribu. Nevienš nav spējis mani virzīt pēc sava prāta. Ne tāpēc, ka esmu ārkārtīgi neatkarīga vai mani ir kāds protests, es vienkārši nespēju darīt to, kam neticu. Vienmēr esmu zinājusi, ko gribu un ko noteikti negribu. Un nevienam nav iemesla domāt, ka viņš to zina labāk par mani.

Kā iemīlēji teātri – tevi bērnībā veda uz izrādēm?

Kaut kur jau veda. Bet tas nebija tāpēc. Es pamēģināju un apjautu, ka es to kaut kā saprotu... Vajadzēja radīt attiecības starp sevi un to, ko daru. Pēc vidusskolas nonācu režijas fakultātē, vēl nezinot, kas tas ir. Protams, gāju uz teātri, bet sēdēt skatītāju zālē ir pavisam kaut kas cits. Kad sāku strādāt, joprojām neko nezināju – neorientējos teātra terminoloģijā, nezināju, kā no punkta A nonākt punktā B, nezināju, kādus izteiksmes līdzekļus lietot, var patnākt attiecīgu efektu. Bet visu, ko pasniedzēji stāstīja lekcijās, principā sapratu.

Tu nevarēji uzrakstīt formulu, bet...

Tieši tā – nevarēju uzrakstīt formulu, bet sapratu, kāpēc tiek ieviests Y, Z, tad A... Bija sajūta, ka pazistu šos atsevišķos elementus. Studiju laikā bija daudz neveselīga stresa, isā laikā jāapgūst daudz ▶

informācijas, bet vienlaikus bija fundamentāls miers, ka tas man ir pazīstams. Nezinu, kas tas ir, nevaru izskaidrot.

Raidījumos par tevi esmu pamanījusi, ka pat tik draudzīgs cilvēks, kāds ir Mārtiņš Vilks, saka: "Pirkstu mutē nebāz, nokodis." It kā joks, bet... Arī Egons Dombrovskis: "Kas tai meitenītei galvā..." Vai tev iekšēji jābūt stiprai, lai izturētu šādas replikas, sīku attieksmi?

Bet protams! Ja godīgi, es daudz par ko nedomāju. Gaiss ir tik piesātināts, tik daudz informācijas. Daudz ko nezina, jo nesekoju līdzī. No intervijām, kā zini, atsakos. Sākumā, protams, problēmas bija, jo... Kad pasaka "režisors", visi zina, kā viņam jāizskatās.

Kā Gruzdomam?

Ā, man liekas, vairāk kā Hermanim, Džilindžeram, Kairišam – autoritatīvas personības, viedokļu līderi, kas piedāvā patriarhālu attiecību modeli. Ja no tā atšķiries, turklāt diezgan radikāli, tas, protams, var šķist kaut kas nesaprotams.

Tā ir atļaušanās, ka vispār tur esi?

Esmu sapratusi, ka neviens īsti neko nedomā. Konfrontācija notiek brīdī, kad man vai otram pusei kaut ko vajag.

Kad cīnāties, piemēram, par vienu aktieri galvenajai lomai?

Lūk, tas varētu būt piemērs. Kaut arī mūsu sabiedrība ir ne tikai stipri puritāniska, bet arī diskriminējoša, man būtu visas iespējas to piedzīvot. Un es nenoliegšu, ka ar to esmu saskārusies. No vienas puses – paldies dievam, ka Latvija ir viena no liberālākajām valstīm attiecībā uz sieviešu darbību attiecīgās profesijās. Tomēr vēsture, kopš sievietei parādījās citas intereses un sabiedrība ļāva tām nodoties, nav tik sena. Esmu saskārusies ar diskrimināciju, redzu to attiecībā ne tikai uz manām kolēģēm teātrī, bet arī citās profesijās. Tā bieži ir slēpta, kas ir vēl briesmīgāk, jo tu pat nevari to identificēt, nosaukt vārdā, piekļert. No otras puses, esmu bijusi pasargāta, pat lutināta, vairākkārt publiski esmu teikusi paldies Dž. Dž. Džilindžeram. Viņš ir paradoksu meistars. No vienas puses, izaicina un provocē, no otras – viņš ir viens no nesavtīgākajiem cilvēkiem, ko pazīstu. Tikai pateicoties viņam, varēju sākt sevi realizēt, jo viņš man deva iespēju.

Jo tu Dailes teātrī nonāci nejaušības pēc.

Absolūti! Un tur satiku ļoti daudz labu cilvēku, kuriem nozīmīgākais nebija mans dzimums vai vecums. Džilindžers man uzticējās un dara to joprojām. Tas man ir devis radošu pašapziņu. Ja viņa vietā būtu bijis cits, kuram mans dzimums būtu traucējošs apstāklis...

Vai arī tāds, kas šaubītos – jauna, bērni dzims...

Tieši tā! Oktobrī pagāja desmit gadi kopš manas pirmās izrādes Dailes teātrī – *Suņa sirds*. Ir kaut kas izdarīts, bet nenoliegšu, ka

mentāli tas ir klātesošs. Elementāri – sievietē jebkurā vadošā amatā diemžēl nekad nedrīkst atļauties to, ko atļaujas vīrieši.

Izrādīt dusmas, lai nesauktu par histēriķi?

Jā! To iemācījos jau pirmajā pusgadā teātrī. Sapratu, ka to nevar darīt, vienkārši izslēdzu. Tā bija pielāgošanās. Ja uznāca tāda vajadzība, mēģināju kompensēt ar kādu citu izpausmi.

TOP 5

KULTŪRAS NOTIKUMI/ MĀKSLAS DARBI, KAS LAURU PĒDĒJĀ LAIKĀ IEDVESMOJUŠI

1. Vitālija Maska filma *Putina liecinieki*.
2. Andra Nelsona un Gewandhausorchester koncerts.
3. RIBOCA izstādes.
4. ReRiga cirka festivāls.
5. Liepājas Mākslas forums.

MAN PATĪK
IEMALDĪTIES
NUJORKAS BIROJU
ŽŪRKU SKRĒJENĀ UN
TAD AIZBRAUKT PIE
HIPIJĒM PLUDMALĒ,
KURI UZTRAUCAS
TIKAI PAR TO, VAI
VIĻŅI BŪS PIETIEKAMI
AUGSTI.

Tāpat kā asaras.

Arī asaras nepraktizēju. Nezinu, tas ir labi vai slikti. Neesmu karojoša feministe, man nav laika piedalīties sociālās aktivitātēs, bet vienmēr uzsveru, ka problēma ir. Ar nekāda veida seksuālu vardarbību darba vietā gan neesmu saskārusies.

Tie parasti ir režisori... Tu varētu mēģināt iespaidot kādu jaunu puisi.

Mmm... Tas varētu būt variants. Kad gribēsies pievērst uzmanību savai personai.

Kā tu sadzīvo ar savu seksualitāti? Tā paliek četrās sienās?

Protams, nē. Es to ekspluatēju, lietoju, mēģinu manifestēt darbos kā radošo enerģiju. Apzinot to kā dzīvības enerģiju. Kad tā tiek aktivizēta, bieži vien sublimējas radošajā. Manī ir ļoti daudz fiziskā spēka,

jūtu, ka viss elpo, ir iespēja radīt, man patīk gūt baudu, piedzīvot foršu procesu. Tāpēc man aktuālas ir tēmas par cilvēku seksualitāti, tas man šķiet interesanti. Neko daudz par to nezina, bet gribu par to reflektēt (*smejas*). Seksualitāte ir jebkurās attiecībās, šī enerģija veido dzīves garšu. Tā ir kaislība pret dzīvi. Tā ir asins cirkulācija. Un asinis jau dzen visi orgāni kopā.

Kad iestudē izrādi par homoseksualitāti, zoofiliju vai incestu, vai uzdod sev jautājumu – kā es pati pret to izturos? Vai man varētu būt attiecības ar sievieti? Vai es varētu just kaut ko erotisku pret dzīvnieku?...

Oi, tik burtiski mēs neskatāmies! Tā tas noteikti man nestrādā. Ja par incestu *Sapņotājos*... Lai gan man ir brālis, neesmu tādu asociāciju ielēgusi... Tas nav īstais mehānisms. Bet ir kaut kas cits, kas mani kustina daudz vairāk. Mani uzbudina citādības jautājums. Piemēram – esmu sievietē, kas uz šo brīdi pieņēmusi lēmumu, ka nevēlas bērnus. Tas ir ļoti citādi, piekritīši? Un šī asociācija mani darbina daudz spēcīgāk. Bet, kas attiecas uz brāļa un māsas attiecībām – lai stāstītu šo stāstu, noteikti nav nepieciešams savā pieredzē meklēt pēc burtiska patenta. Man ir pietiekami attīstīta asociatīvā domāšana.

Bet prāta līmenī pieļaut šādu iespēju...?

Es prātā šajos jautājumos neuzticos, tas man šeit atbildes nedod. Jā, tas labi rēķina, saskaita un atņem, bet nepasaka patiesību. Runājot par citādību, mēģinu saprast – kad tā ir objektīvi destruktīva, un kad runa ir par to, ka sabiedrībā šobrīd tā nav pieņemta. Ja par manu citādību – pieņemu, ka kādam mans lēmums šķiet neizprotams, sevišķi Latvijā, kur, izrādās, sievietēm jābūt reproduktīvām mašinām (*smejas*) un jārada trīs miljoni iedzīvotāju nākamo 50 gadu laikā. Es saprotu, ka vajag uzlabot demogrāfiskos rādītājus Latvijā, bet vienlaikus pasaulē iedzīvotāju skaitam ir tendence palielināties un planēta zeme nespēj nodrošināt nepieciešamos resursus šādam iedzīvotāju skaitam. Bet galu galā, protams, stāsts ir par mani, ne citiem. Mātes instinkts – jā, man tā šobrīd nav. Man nepatīk tā paralēle, bet es, radot izrādes, visu laiku nedaudz jutos kā māte. Tā varbūt tiek apmierināta mātišķuma funkcija. Manā dzīvē viena no aktualitātēm ir atbildība, zem tās bišķi sagumstu. Nav tā, ka uztraucos, vai izrāde būs komerciāli veiksmīga, bet atbildu to cilvēku priekšā, kuri skatīsies; atbildu par to, vai darām kaut ko pietiekami svarīgu. Un atbildība, kas ietver vecāku funkciju, ir ļoti īpaša un ļoti nopietna.

Tev ir viegli atrast kontaktu ar bērnu?

Arvien vieglāk. Man liekas, ka tik daudz cilvēkiem, pieaugušajiem, bērniem, jauniešiem vajag uzmanību, mīlestību. Esmu gatava to nodrošināt ar savu darbu, personības klātbūtni. Iespēju netrūkst. Nekad neesmu šķīrojusī – svešs bērns, savs, brāļa

vai kaimiņa... Man ar katru brīdi vairāk patīk bērni. Tiešām ļoti! Manam brālim ir maziņš puika, divgadīgs, varu ar viņu ņemties, bet ne brīdi nedomāju, ka es pati gribētu.

Mārtiņš arī neuzspiež?

Nē. Tas skar mani un manu partneri, un vienīgais, kas ir svarīgi, – lai mūsu viedokļi saskan. Ko par to domā pārējie, man tiešām ir vienalga.

Teici, ka neviena vieta uz pasaules nav īsti tavējā, ka esi ceļojošā cirka cilvēks, gatava sakravāt koferi un braukt pie aborigēniem. Ko tur darītu – pamācītos, kā viņi spēlē teātri?

Ai, nē! Es ārkārtīgi milu teātri, bet ja proporcija būtu bišķi mazāka... Ir tik daudz interesanta ārpus tā. Es tiešām varētu ceļot un ceļot, un ceļot...

Kad tu to dari – vasarā, kad teātris ir ciet?

Gan vasarā, gan ziemā, pārtraukumos, ja ar vīru sakrīt grafiki. Šopavasār divus mēnešus biju prom no Latvijas, pilnīgi citā vidē – sākot no lielpilsētām, beidzot ar miestiem. Mani tā amplitūda baro un fascinē. Jo dažādāk, jo labāk. Esam bijuši pie okeāna, laukos Francijas dienvidos, visādās jocīgās vietās. Man ļoti nepatīk, ja piezogas sajūta, ka nedaudz kaut ko nesagaršoju ikdienā. Jo man ir ļoti interesanta dzīve profesijā, bet reizēm vienkārši sanāk pārstrādāties. Izmetot sevi no trajektorijas, atgūsti visas pazaudētās funkcijas! To nodrošina pārsteigums par to, ka cilvēki mīl un dzīvo citādāk, svin, dejo uz ielām, vieni guļ pludmalē, nedarot neko, bet citi traki dzenas pēc naudas. Tu redzi visu krāšņo diapazonu, un uzreiz ir tik interesanti. Nekad neskatos – tas ir mans, tas – nav. Man patīk iemaldīties Ņujorkas biroju žurku skrējienā un tad aizbraukt pie hipijiem pludmalē, kuri uztraucas tikai par to, vai vilpi būs pietiekami augsti.

Tu vari uz to paskatīties no malas un atgriezties ar bagāžu?

Jā, bet tas nav nekas konkrēts. Man ir svarīgi izmest sevi no rutīnas. Mani fascinē ierobežots process, kompakti pāris mēneši. Ja sešus, septiņus dzīvo striktā režīmā – mēģinājumi no tikiem līdz tikiem, tu ej, ej un ej, tas ļoti izsmēļ, tad vajag to amplitūdu atšaut vaļā.

Ar ko tu ikdienā sevi lutini?

Šobrīd, kad ir aktīvs darba periods, nezinu, cik lutinu, cik nogurdinu, bet eju uz jogu piecas reizes nedēļā.

Tā ir mājas pirmajā stāvā?

Nē. Kad šopavasār piecas nedēļas dzīvoju Berlīnē, uz jogu gāju septiņas reizes nedēļā. Tas bija mans darbs. Aizbraucu atpūsties, bet atradu sev nodarbošanos. Es tiešām biju izsmelta, brīžiem nevarēju pakustēties, viss sāpēja, bet manī bija tāda programma, ka to vajag. Nezinu, kāpēc. Kad sākas mēģinājumi, iznāk aiziet tikai divas trīs reizes nedēļā, tas mani uztrauc. Esmu atklājusi baudu investēt savā fiziskajā ķermenī. Piemēram, nelieku tajā neko kaitniecisku.

Un Pepsis?

Tā ir atkāpe. Man ļoti patīk, ka redzu rezultātu, izmaiņas pašsajūtā, tad arī dzīves kvalitāte ir augstāka. To var uztvert kā projektu, tu strādā ar mašīnu, kas ir tavs ķermenis, un, lai tā milzīgā fabrika darbotos, vienā šahā jāmet enerģija, no citām jāizgrābj kādi sārņi. Es pret to izturos radoši, man tas sagādā prieku. Kā vēl sevi lutinu? Kad varu sev atļaut piecas nedēļas dzīvot Berlīnē un darīt to, kas mani bagātina. Vēl mani lutina brīnišķīgas attiecības ar draudzenēm. Šovakar esmu sarunājusi tikties un jau nevaru sagaidīt. Vēl es atļauju sev ... neciest? Atļauju neizvēlēties sliktu pašsajūtu, kas reizēm ir tik kārdinoši.

Pažēlot sevi?

Tā pat nav žēlošana, tā ir ciešana. Tu ej pa ielu un nejūti faktūru. To kaut kas ir izprovocējis. Man tā ir bijis – bildei nav reljefa, viss saplūdis. Telpa nav trīsdimensiju, bet plakana. Es tam ļaujos ►

Izsmalcināta elegance detaļās!

Premium klases gultasveļa, pledi, pārklāji, divieļi un bērnu tekstils no Portugāles.

Klasiskas un elegantas formas savijas ar izcilām detaļām, veidojot unikālus izstrādājumus.

Laipli lūdzam mūsu salonveikalā RULLOHOMĒ!
K. Barona ielā 39, Rīgā.
www.rullohome.lv

Ikdienā nemeklēju neko, kas provocē nepatīkamas sajūtas, negribu sastapties ar patoloģiskām situācijām, man to nevajag, es to nevēlos. Tomēr es zināmā mērā ar tām nodarbojos. Tas varētu šķist paradokss. No vienas puses, konfliktu tajā neredzu, no otras, loģiski domājot, tas parādās. Pārlasīju grāmatu, kurā Deivids Linčs runā par transcendentālo meditāciju.

Kerot lielo zivi?

Jā. Tas ir vēl viens veids, kā sevi lutinu – mēģinu praktizēt meditāciju, savaldīt prātu. No Linča dabūju atbildi, ka tā var būt. Ka neesmu vienīgā, kam tas ir raksturīgi. Arī Linčam pārmet: lai gan viņš nodarbojas ar transcendentālo meditāciju un reklamē to kā harmonizējošu un patīkamu, viņa daiļrade ietver tik daudz šausmu. Linčs atbild, ka tieši šī meditācija palīdzējusi viņam pasauli ieraudzīt tik saasināti, visā tās pretrunīgumā. Viņš diemžēl nevar nepatīkamo daļu izslēgt, bet izjūt atbildību par to reflektēt; viņš nevar par to nerunāt. Ar mani ir ļoti līdzīgi. Es ikdienā netiecos ne uz kāda veida destrukciju vai, ja tiecos, tad mēģinu to identificēt un saprast, kāpēc man ir tāda vajadzība, lai to tomēr izslēgtu. Par to

**SEKSUALITĀTE
IR JEBKURĀS
ATTIECĪBĀS, ŠĪ
ENERGIJA VEIDO
DZĪVES GARŠU. TĀ
IR KAISLĪBA PRET
DŽĪVI. TĀ IR ASINS
CIRKULĀCIJĀ. UN
ASINIS JAU DZEN VISI
ORGĀNI KOPĀ.**

un nemēģinu ieraudzīt tai divdimensiju bildē kaut ko vairāk. Kad izvēlies ieraudzīt faktūru, kādu krāsu, garšu, smaržu, pēkšņi saproti – jā, tu neciet. Tas nav no tām romantiskajām pozīcijām, ka dzīve ir jābauda, jo tā ir tik ārkārtīgi dažāda. Tiešām dažāda, un tā izraisa arī to divdimensiju bildes sajūtu. Esmu sapratusi, ka brīžos, kad automātiski būtu vieglāk un loģiskāk iet tajā plūdmā, jāpiespiež sevi sataustīt reljefu. Ka uz sienas ir gropīte... Tas izstumj ciešanu klātbūtni. Jo tas ir šausmīgs stāvoklis, tāds pelēks, neradošs.

Tas ir garīgs treniņš, kas jāapgūst?

Jā. To var uzskatīt par novalkātu, banālu konceptu, ka ir jāprovocē pozitīvais, bet jebkurš, kurš ir ilgāk padzīvojis tajā pelēkajā zonā, zina, par ko es runāju. Un tas tiešām ir treniņš. Labās sajūtas vienmēr virsū nekrīt, tās jārosina pašam. Skaistums tevi nesaķer un nežņaudz. Esmu izvirzījusi sev kā izaicinājumu nepārspīlēt, izlīdzināt

emocionālās svārstības, lai visu laiku būtu patīkamā procesā, nevis kuģotu starp priekiem un bēdām. Man nepatīk dzīvesziņa – ja šodien priecāties, rīt būs jāraud, ko mēs latviešu kultūrā nez kāpēc lietojam. Nesaprotu, kāpēc. Uzskatu to par psiholoģisku vardarbību. Nevaru iedomāties nevienu dienvienu tautu, kas saviem bērniem mācītu: “Nesmejies, nelēkā, rīt būs jāraud!”

Vai nebaidies, ja tu savās izrādēs piedāvā arvien spēcīgākus relišerus, tev nāksies to latīņu celt arvien augstāk?

Neticu, ka ir kāda skatītāju grupa, kura ir to ievērojusi un tad nāk cerībā sagaidīt kaut ko vairāk. Neticu, ka ir cilvēks, kurš pēc zoofilijas cer piedzīvot zoofiliju kubā.

Netīrais piesaista, biedējošais, šaušalīgais izsauc interesi. Padomju laikos uz ielām varēja redzēt mašīnu notriektus cilvēkus, ap kuriem pulcējās bariņš...

runāju tāpēc, ka mani interesē, kā to izslēgt savā dzīvē, un, iespējams, tas noder vēl kādam. Lai arī nedaru to apzināti, tomēr ar to saskaros, redzu, kā no tā cieš cilvēki, arī tuvi, un gribu par to runāt. Tas ir veids, kā lietoju savu atbildību. Vienkārši nemāku ignorēt.

Tev kā režisorei tā pretējā māja ir dāvana. To ir rādījis Hičkoks, un stāstā aprakstījis Andra Neiburga – kā uzvedas cilvēki, skatoties logos.

Es gribētu, lai tas būtu kaut kas iedvesmojošāks. Šis konkrētais vērojums noder tikai skumjai apcerei par cilvēku apspiesto seksualitāti. Es šim stāstam gribētu kādu attīstošāku scenāriju.

Varbūt būs.

Jā, varbūt... **OK!**

TEKSTS: SANDRA LANDORFA
FOTO: OĻEGS ZERNOVS